LATVIEŠU VĒSTNESIS

LATVIAN NEWS BULLETIN

The policy of this Newspaper is to provide our Latvian people in exile with all available news of importance concerning the world's happenings, of political, economic, cultural or social significance. And our special aim is to present the humanitarian ideals and achievements of the great Democracies — the United States of America and the British Empire. This aim, we know, will help maintain the spiritual and cultural unity of the Latvian people and — of all things — will yield hopes for a safer and happier future.

Izdevējs un galvenais redaktors — Publisher and Editor-in-Chief: Viktors Baltkājis

Redakcija-Editorial Office: Hotel Convikt, Dillingen/Donau, Bayern (13b)

Nr. 91 (93) Iznāk divi reizes nedēļā — Published twice a week

Sestdien, 1946. g. 23. novembrī

Dillingenē

J. Aiviekste

Tautas pārstāvēšana

Pēdējā laikā vairākos latviešu trimdinieku laikrakstos parādījušies raksti par to, kas vajadzības gadījumos ir tiesīgs runāt latviešu tautas vārdā. Ieskati dalās, bet ar prieku jākonstatē, ka nesamierināmas pretešķības nav izteiktas un ka dažādie ieskati ir pamatoti vairāk ar formālitātēm, nevis ar atšķirībām lietas būtībā. Tāpēc visiem latviešiem nebūs grūti panākt vienotu vai vismaz noteicēja vairākuma atbalstītu ieskatu tik svarīgā jautājumā.

Demokratijas izpratnē ikvienu — tātad arī latviešu tautu var pārstāvēt un tās vārdā runāt vienīgi demokratiskās vēlēšanās ievēlētie tautas pārstāvji. Pēdējās likumīgās vēlēšanas Latvijā bija 1931. gadā, kad ievēlēja pēdējo Saeimu. Tā bija ievēlēta saskaņā ar 1922. g. satversmi, kas ir spēkā vēl šodien, jo cita satversme Latvijā pēc tam nav bijusi pieņemta un publicēta. Aplami ir apgalvojumi, ka šī Latvijas vienīgā satversme bijusi atcelta 1934. gadā. Toreiz gan bija publicēts valdības lēmums, ka parlamenta funkcijas līdz turpmākam uzņemas valdība. Par pašas satversmes atcelšanu nekad nav lemts. Ja zināmu laiku arī nav ievērota daļa no 1922. g. satversmes, tad tas vēl nenozīmē, ka šī satversme vispār būtu atcelta. Nelikumīgas, patvarīgas un mūsu satversmi neskaroša ir visas Latvijā 1940. gadā svešas valsts bruņotas varas izdarītās pārgrozības.

Vienīgie likumīgie latviešu tautas pārstāvji tāpēc arī vēl tagad ir 1931. g. ievēlētie Saeimas deputāti. Nepiekrītu sūtņa K. Zariņa ieskatam, ka pēc 3 gadiem viņu pilnvaras izbeidzas. Zināmā satversmes pantā paredzēts, ka Saeimu ievēl ik pēc 3 gadiem, bet kādā citā satversmes pantā paredzēts arī tas, ka iepriekšējās Saeimas pilnvaras izbeidzas vienīgi ar jaunas Saeimas sanākšanu. Tātad, pēc mūsu satversmes, normālais darbības laiks Saeimai noteikts uz 3 gadiem, bet katrai varbūtībai tālredzīgi arī paredzēts, ka, ja jaunās Saeimas ievēlēšana un sanākšana kaut kādu iemeslu dēļ nenotiktu, iepriekšējās Saeimas pilnvaras paliek spēkā. Šāds stāvoklis ir visus šos pēdējos gadus. Pēdējās Saeimas likumīgās tiesības nevar mazināt arī atsevišķu personu iebildumi par „pārāk novecojušām vēlēšanām." Mēs visi priecātos, ja mūsu pēdējā Saeima būtu ievēlēta pavisam nesen, bet ja nu tas tā nav varējis notikt, tad nav mūsu spēkos šinī ziņā patlaban ko grozīt. Būtiski tam arī nav nozīmes.

Izteiktas arī domas, ka no Saeimas palikuši tikai „fragmenti" un ka tāpēc tā nevarot pārstāvēt latviešu tautu. Par pēdējās Saeimas locekļiem manā rīcībā ir sekojošas ziņas: 24 miruši, 28 deportēti uz Krieviju, 3 pārgājuši citā pavalstniecībā, 20 ir rīcības spējīgi (Vācijā 16. Zviedrijā 4 un Amerikā 1, — iespējams, kā pāris atrodas arī Austrumvācijā). Pārējo 25 locekļu liktenis ir nezināms vai neskaidrs (no tiem 6 līdz pēdējam laikam bija Latvijā). Likums paredz, ka mirušo un arī dažu citu vietā jāuzaicina pirmie kandidāti. To ievērojot, likumīgai Latvijas Saeimai arī tagad ir iespējams „vajadzīgais" kvorums. Jāievēro, ka rīcības spējīga ir tikai apm. 1/8 no latviešu tautas, — tautas likumīgo pārstāvju 1/8 tad jau ir daudz lielāks kvorums.

Ja gribētu vēl vaicāt, kā tad ir ar mūsu valdības, sūtņu un citiem kvorumiem, tad izrādītos, ka taisni Saeimai tas ir visaugstākais un laimīgi arī vienīgais īsti likumīgais.

Lieki tagad prātot, kā veidosies mūsu valsts dzīve, kad mēs atgriezīsimies brīvā Latvijā. Nekavējoties,

(Beigas 3. lappusē)

Debatēs par konstitūciju Starptautiskai bēgļu organizācijai (International Refugee Organization), kurai ir jāaprūpē apmēram 1.200.000 Eiropā vēl paliekošo un repatriēties atteikušos bēgļu, Krievija atkal likusi skaidri saprast, ka tā būtu ar mieru sadarboties tikai tad, ja pieņem viņas noteikumus. Pēc tam, kad tā jau panākusi daudzas piekāpšanās atbilstoši viņas viedoklim, izstrādājot konstitūcijas iepriekšējo uzmetumu, viņa tagad cenšas panākt pilnīgu revīziju, ar kuru konstitūcija būtu jāielāgo viņas īpašajos nolūkos. Un šie nolūki patiesām ir pavisam vienkārši. Ar tiem grib piespiest bēgļus atgriezties mājās un nokļūt to rokās, no kuriem viņi bēg. Tas ir jāpanāk ar nometņu nodošanu bēgļu izcelšanās valstu „repatriācijas" virsnieku faktiskā vadībā, ar brīvas runas un preses likvidēšanu, aizstājot to ar repatriācijas propagandu, un ar

Bēgļu problēma

jebkādas palīdzības liegšanu visiem tiem, kas vēl aizvien atteiktos tam visam pakļauties.

Šai Krievijas nostājai ir nepārprotami iemesli. Atskaitot bēgļus kas bēguši no Franko režīma — fašistu plūdu paliekām, vislielākā pārējo bēgļu daļa bēg no pretēja totalitārisma — komūnisma un tā variācijām Austrumeiropā. Nepieminot miljonus pārvietoto vāciešu, šie bēgļi ir visvairāk igauņi, latvieši, lietuvieši, poļi, dienvidslavi un citi, kas mēģina izbēgt tai varai, kuras dēļ jau kopš Eiropas revolūcijām 1848. gadā radies visvairāk bēgļu, proti, Krievijai, vienalga vai tanī valda cari vai komisāri. Kamēr caru Krievija un pat Padomju Krievija pirms kara bija samierinājušās ar bēgļu eksistenci, Krievija tagad gribētu izlietot Vienotās Nācijas, lai nolikvidētu bēgļus kā „fašistus" vai „karanoziedzniekus."

Ar gandarījumu var atzīmēt, ka pret šo Krievijas viedokli nostājas visas nācijas ārpus Krievijas orbitas un ka ciņu pret to vada Elinora Ruzvelta, kurai nevarētu piedēvēt antikomūnismu vai pretkrieviskās simpatijas. Elinora Ruzvelta jau norādījusi, ka nācijām ar atšķirīgām demokratijas izpratnēm ir mazas izredzes sadzīvot kopā bez savstarpējas rīvēšanās vienā un tanī pašā pasaulē, ja vien tās neuzdod opozicijas tiesības. Kamēr krievi noliedz šīs tiesības, tikmēr tie apgrūtina kā bēgļu problēmas, tā arī daudzu citu problēmu atrisināšanu.

New York Herald Tribune, Paris, Nov. 17, 1946

UNRRA vadīs DP nometnes līdz 30. jūnijam

Frankfurtā, 13. nov. — UNRRA's gādība par DP Vācijā turpināsies vai nu līdz tam brīdim, kad UN pakļautā Starptautiskā bēgļu organizācija būs sagatavota šī uzdevuma pārņemšanai, vai arī līdz 1947. g. 30. jūnijam, — līdz termiņam, kas pienāks ātrāk. Tas ir izprotams no vakardien izdotā UNRRA's pārskata par DP aprūpi visā Vācijā. UNRRA's iestādījumos franču, angļu un amerikāņu joslā, teikts šinī pārskatā, atrodas 695.000 DP. Vēl kādi 50.000 dzīvo ārpus šīs palīdzības organizācijas nometnēm. 261 UNRRA's vienība patlaban rūpējas par 402.961 DP amerikāņu joslā, par 259.222 DP angļu joslā un par 33.447 DP franču joslā, — to rāda dati par oktobri. Šīs vienības pārrauga 1.000 iestādījumu, ieskaitot DP centrus, bērnunamus, noliktavas, emigrācijas centrus un slimnīcas. Kārtēja DP „apputināšana" ar „DDT" un immūnizācija, kas pielietota gandrīz pie 90 proc. no visiem DP, ir lāvušas uzturēt augstu veselības līmeni, kaut gan uz katrām 2.720 personām ir tikai pa vienam UNRRA's ārstam. **The Stars and Stripes**

Čerčils redz „tumšu un neskaidru" nākotni

Londonā, 13. nov. (AP). — Anglijas lēboristu valdība vakar atjaunoja savus aicinājumus pēc „iedarbīgas pasaules valdības" un nekavējoties dzirdēja opozicijas līderi Vinstonu Čerčilu izsakāmies, ka pasaules situācija „ir bažu pilna, tumša un neskaidra." Atbildēdams uz priekšlikumu akcentēt kara runu, ar kuru atklāja parlamenta jauno sesiju, Čerčils deklarēja, ka „vairāk kā trešdaļa Eiropas atrodas Padomijas varā." Kara laika ministru prezidents pasvītroja, ka „Padomijas militārā robeža ir uz Elbas. Nav iespējams paredzēt, kāda nākotne un liktenis būs Francijai. Mums apgalvoja, ka sociālistu valdības sevišķi labi sapratīsies ar Padomijas valdību, bet attiecības ir nemitīgi pasliktinājušās." Čerčils sūdzējās: „Angļu un amerikāņu spēki Eiropā ir iekusuši. Krievu armijas Eiropā atrodas lielā stiprumā un pa lielākai daļai gatavībā karam." Čerčils Anglijas valdībai nepiedēvēja kaut kādu „nepareizu vai provokatīvu rīcību," bet piemetināja: „18 mēnešu pēc Vācijas padošanās un par spīti ASV palīdzīgai rīcībai stāvoklis pasaulē aizvien vēl ir tumšs, bažu pilns un neskaidrs." Viņš deklarēja, ka UN „līdz šim nav attaisnojusi mūsu cerības." Čerčils nosodīja valdības nostāju Palestīnas jautājuma kārtošanā un deklarēja, ka, ja nevar īstenot cionistiem dotos solījumus, tad Anglijai mandāts pār Svēto Zemi jānodod UN.

The Stars and Stripes

„Daru visu iespējamāko,"

20. okt. no **Vašingtonas** vēstulē „Latviešu Vēstnesim" raksta sūtnis Dr. A. Bilmanis, „lai atvieglinātu latviešu bēgļu stāvokli. Tuvinieku meklēšanai AS Valstīs jāsazinās ar manu publisko sakaru virsnieku — R. Šilleru, kam jāraksta: Secretary R. Šillers, 529 Hudson St., New York 14, N.Y., U.S.A." Sūtnis, starp citu, pasvītro: „Alaska mums nav nekāda reālitāte."

V. B.

ASV armijas pārstāvis noliedz, ka Sabiedrotie aizkavē DP repatriāciju

Frankfurtā, 18. nov. (AP). — ASV armijas pārvietoto personu daļas pārstāvis izteicās, ka neesot taisnība, it kā amerikāņu un angļu militārās iestādes liktu šķēršļus to bēgļu repatriācijai, kas vēlējušies atgriezties Padomju Savienībā, kā tas pārmests Maskavā iznākošajā „Krasnaja Zvezda."

Viņš sacīja: „Visiem bēgļiem, vai nu tie ir krievi, dienvidslavi, balti vai kādi citi, mēs ne tikai ieteicam atgriezties viņu dzimtenē, bet pat uzmudinām to darīt. Mēs izdalām viņu nometnēs to dzimtenes laikrakstus un filmas, kam jākalpo par vilinājumu atgriezties, bet, ja viņi netic tam, ko tie lasa, mēs to nevaram iestāstīt."

„No otras puses," viņš sacīja, „tiem, kas nevēlas doties atpakaļ, tas arī nav jādara, ja vien tie neietilpst zināmās katēgorijās pēc Jaltas vienošanās. Tanis ietilpināti kara noziedznieki un zināmi ne-noziedznieki, kuru lietas atkarīgas no datumiem, kādos tie atstājuši savu dzimteni."

„Krasnaja Zvezda" korespondents **A. Arnoldovs**, kas apmeklējis bēgļu nometnes Rietumvācijā, rakstījis, ka Sabiedroto iestādes aizturot simtiem tūkstošu bēgļu, kas „ilgojoties pēc mājām."

„Tas diezin vai ir iespējams," sacīja DP daļas pārstāvis. „Kā UNRRA, tā arī armija gādā jebkuru iespējamāko atvieglinājumu tiem, kas vēlas nokļūt mājās. Mēs neaizturam nevienu, bet mēs arī neietekmējam nevienu atgriezties, ja viņi to nevēlas." **The Stars and Stripes**

„Amerikāņu revolūcijas meitas" pret DP uzņemšanu

Vašingtonā, 19. nov. (AP). — „Amerikāņu revolūcijas meitu" prezidente Tolmedža nostājusies pret prezidenta Trumena ierosinājumu uzņemt AS Valstīs pārvietotos eiropiešus. Viņa sacīja: „Kamēr nebūs atrisināta mūsu dzīvokļu krize un kamēr nebūs radusies izeja mūsu pārtikas, drēbju un mēbeļu problēmās, mums būtu jāraugās, lai tagadējos imigrācijas likumus nevis mainītu, bet gan noteikti ievērotu." Nepieminēdama Trumenu, viņa izteicās, ka esot noteikta pretiniece kustībai, kas grib ielaist „lielu skaitu pārvietoto personu no Eiropas." Viņa sacīja, ka „vareni spēki" cenšoties „pārplūdināt Ameriku ar svešiniekiem." **The Stars and Stripes**

Ko darīt ar DP?

Frankfurtā, 13. nov. — ASV bruņoto spēku virspavēlniecība savā kārtējā sacensībā „Domājiet un laimējiet" gaida no amerikāņu karaviriem Eiropā ierosinājumus DP aprūpes jautājumos Vācijā, jo sevišķi par to, kas būtu darāms vai uzlabojams DP repatriācijai, nodarbināšanai, likumu ievērošanai un kārtības uzturēšanai, aprūpes, novietošanas un izglītošanas pārkārtošanai. Par labākiem ierosinājumiem piešķir balvas. **The Stars and Stripes**

UNRRA vēl aprūpē 9.394 bērnus

Frankfurtā, 13. nov. — UNRRA's pārskats par pārvietotiem bērniem Vācijas 3 rietumu joslās rāda, ka šīs organizācijas aprūpē joprojām vēl atrodas 9.394 bērni. Vācijā tie bija atvesti no ciņu apgabaliem masu evakuācijas rezultātā vai arī tīšām attransportēti, lai tos izaudzinātu par fabriku vai laukstrādniekiem. Patlaban tos aprūpē pulcināšanas centros vai ipašos bērnunamos. Kopš gada sākuma 1.312 šādu bērnu repatriēti vai atdoti atrastām viņu ģimenēm.

The Stars and Stripes

ASV armijā trauksme: sākas ogļraču streiks

Vašingtonā, 20. nov. — Kara ministrija paziņo, ka karaspēks uzņemsies kārtības uzturēšanu AS Valstīs, ja pusnaktī sāksies paredzētais ogļraču streiks. 89.000 ogļraču to jau uzsākuši. — Anglijas apakšnams ar 353 balsīm pret 0 izteica uzticību ārlietu ministra Ernesta Bevina ārpolitikai. Ministru prezidents Etlijs norādīja, ka „pilnīga nepatiesība" ir tas, ka Anglija ejot ASV pavadā vai ka lēboristu valdība negribot sadarboties ar Kreiviju. „Mūsu valdība," sacīja Etlijs, „neiziet uz grupu dibināšanu vai arī uz nostāšanos pret kādām austrumu, rietumu vai vidusgrupām. Mēs stāvam par UN." — 4 lielvalstu ārlietu ministri pēc 12 sēdēm **Ņujorkā**, nepanākuši nekādus kopējus lēmumus par miera līgumiem ar Italiju, Balkānu valstīm un Somiju, 19. nov. visumā vienojušies par Triestas problēmu, uzdodot saviem vietniekiem izlemt šīs problēmas sīkākos jautājumus. — „BBC" **Londonā** 20. nov. ziņoja, ka pat Padomijas sauszemes armijas šefu maršala Žukova vietā stājies maršals Ivans Koņevs, kas kara laikā komandēja armijas, kuras pēdējā Padomijas uzbrukumā Berlīnei apvienojās ar Žukova armijām. — Pēc jau parakstītā tirdzniecības līguma ar Zviedriju, PSRS 19. nov. sākusi šādus līgumus sagatavot arī ar Norvēģiju un Somiju, kuru delegāti jau ieradušies **Maskavā**. — Atjaunotā Dņeprostroja hidroelektriskā stacija, pēc Maskavas radiofona ziņām, sāks ražot strāvu jau decembrī. — ASV armijas pārstāvji Frankfurtā ziņo, ka nākamos 3 mēnešos atbrīvos arī tos 11.000 karagūstekņu, kas atrodas **Itālijā**. — ASV ģenerālkonsuls **Berlīnē** ziņo, ka līdz novembra beigām no Vācijas uz ASV varēs doties ap 1900 eiropiešu, kas pārstāv visdažādākās tautības. Pirmoreiz vīzas dabūs arī ap 400 vāciešu, visvairāk vajātie. ASV vīzas izsniedz pārvietotām personām, vajātiem un ASV pilsoņu tiešiem radiniekiem, kas atrodas ASV joslā un Berlīnes un Vīnes angļu sektorā. Nodrošinājumu sadabūšanas grūtību dēļ ASV neielaiž nevienu DP no angļu joslas, bet vīzas neizsniedz arī DP un vāciešiem no krievu un franču joslas. Aizbraucēji uz ASV dosies no Brēmerhafenas. — **Maskavas** radiofons 19. nov. Anglijas bij. ministru prezidentu Vinstonu Čerčilu, kas interesējies, vai sarkanai armijai Austrumeiropā — rietumos no Padomijas robežas būtu 200 divīziju, atkal nosaucis par „kara kūdītāju." — **Parīzē** atklātajā UN izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas — UNESCO pirmajā sēsijā par prezidentu vienprātīgi ievēlēts franču sociālistu līderis un bij. ministru prezidents Leons Blūms. Krievija sesijā nepiedalās. — UN plēnārsesijā **Lēk-Saksesā** Padomijas ārlietu ministrs Molotovs 20. nov. pieprasīja, lai lielvalstis pirmās paziņo savu bruņoto spēku lielumu un atrašanos ārvalstīs un pēc tam lai stājas pie atbruņošanās problēmu atrisināšanas. Ar 32 pret 9 balsīm (pretbalsotājas bija arī ASV un Krievija) UN pilnsapulce ieteica Drošības padomei vēlreiz pārbaudīt Irijas, Portugales, Transjordānijas, Albānijas un Mongolijas tautas republikas lūgumus par uzņemšanu UN saimē. — ASV armijas pārstāvji **Frankfurtā** 20. nov. paziņoja, ka amerikāņu un vācu policijai izdevies apcietināt 15 gangsteru — neapmierināto vācu bij. „SS" un „HJ" locekļu bandu, kas rīkojusi bumbu atentātus Štutgartā un gatavojusies jauniem atentātiem. Apcietinātos vadījis bij. „SS" majors 23 g. v. Zigfrīds Kabuss. — ASV MV saimnieciskās daļas šefs brigādes ģen. Drēpers **Berlīnē** izdotajā pārskatā „Gads pēc Potsdamas" atklāti pasaka, ka Vācija nekad nespēs sevi uzturēt, ja tā paliks sadalīta 4 saimnieciskās vienībās. **The Stars and Stripes**

„Latviešu Vēstnesis" pagaidām pārtrauc iznākšanu

Tehnisku iemeslu dēļ „Latviešu Vēstnesis" ar šo numuru uz nenoteicamu laiku pārtrauc iznākšanu. Uz priekšu samaksāto abonementa un neievietoto sludinājumu naudu, atskaitot pasta pārvedumu izdevumus, laikraksta kollektīviem pasūtinātājiem un individuāliem abonentiem pēc pieprasījuma saņemšanas atmaksā nekavējoties (jāpaziņo pieprasītāja tagadējā adrese). Izdevējs

Latviešiem Austrijā jaunā vadība

Gīsenbachas nometnē pie Zalcburgas Austrijas latviešu apgabala vēlēšanu komisijas pr-dis Arv. Kalniņš 9. un 10. nov. vadīja tautiešu ievēlēto elektoru sanāksmi, piedaloties Zalcburgas novada elektoriem E. Freivaldam, O. Siktaram, O. Rūtiņam un R. Kalniņam, Augšaustrijas — Fr. Andersonam, V. Rollem un J. Grīnbergam, Karintijas un Štīrijas — K. Ozoliņam, P. Ozoliņam un V. Kamaldniekam, Tiroles — J. Bērziņam un Forarlbergas — R. Plūmem. Par Latviešu bēgļu Centrālās padomes locekli no Austrijas latviešiem ievēlēja red. Ēvaldu Freivaldu. Par Austrijas latviešu apgabala komitejas pr-di ievēlēts Fr. Andersons, par locekļiem O. Siktars, R. Kalniņš, O. Rūtiņš, V. Rolle, K. Ozoliņš, V. Kamaldnieks, J. Bērziņš un R. Kaliksons, revizijas komisijā A. Kalniņš, J. Grīnbergs un K. Vadelnieks, sabiedriskā tiesā P. Ozoliņš, A. Lāčītis un B. Kalniņš.

Ē. Fr.

Ierosina sūtīt latviešu DP delegāciju uz Latviju

Haunštetenas DP nometnē **Augsburgā** 18. nov. latviešu DP sanāksmē no Minchenes ieradies ASV MV pārstāvis ierosināja sūtīt latviešu delegāciju uz Latviju, lai iepazītos ar turienes tagadējiem apstākļiem. Ar PSRS pārstāvjiem jau ievadītas sarunas par garantijām šādu delegātu personīgai drošībai un informācijas brīvai iegūšanai. Varbūtējiem delegātiem tomēr neatļaušot satikties ar viņu piederīgiem Latvijā. Līdz šim repatriācijai pieteikušies jau 344 baltieši. Sanāksmes dalībnieki atzina, ka delegācijas sūtīšana ir lieka, jo latviešu DP vadībā uzticē latviešu tautas lietu kārtošanu brīvās Latvijas oficiālajiem pārstāvjiem Londonā un Vašingtonā. ASV MV pārstāvis atbildēja, ka šāda delegācija tomēr būtu vēlama. Daži baltieši tai jau esot pieteikušies.

ASV MV pārstāvis „Latviešu vēstneša" līdzstrādnieku informēja, ka delegācijas sūtīšanu ar savu UNRRA's vienību vidutājību ASV bruņoto spēku virspavēlniecībā Frankfurtā ierosinājuši paši DP. Līdzīgas informācijas sanāksmes Augsburgas DP nometnes bija arī lietuviešiem un igauņiem, kas tāpat atzinuši, ka delegāciju sūtīšana ir lieka.

R. Melbārdis

Chronika

Valstssvētku atceri **Neiētingā** Augšbavārijā apēnoja tifa paveida epidēmija, kuras dēļ arī kaiminpilsēta Altētinga atrodas izolācijas karantēnā. Latviešu nometnes iemītnieki UNRRA's vadība iecēlusi cand. oec. Teodoru Apīni. Daudz darba prasa sabojāto telpu izlabošana. Paredzama visas Veidenas latviešu komitejas pārvēlēšana (inž. **J. Kalniņš**). — Ap 300 latviešu no Ofenbachas Lielheserā pārcelti uz nometni **Darmštatē**, kur nesen pārcelti arī ap 900 latviešu no Diburgas. Ap 40 latviešu paliek Ofenbachā, kur no Visbādenas pārcelts UNRRA's DP iekārtotās techniskās darbnīcas, bet ap 10 latviešu pārcelti uz Kēnigšteinu. O. latviešu komitejai visi sūtījumi tagad adresējami H. Jurkovskim, Latvian DP Camp, Ludwigshöhe, Darmštadt (16) **(H. J.)**. — No Mērbekas uz **Lēzi** jaunajā nometnē „Warta" pārceltie 300 latviešu 10. nov. par komitejas pr-di ievēlēja Ādolfu **Lesiņu**, par locekļiem **Fricī Petrovski** un Bruno Lucu, revizijas komisijā Nik. **Lucki**, Jāz. **Trukšānu** un Vald. Bernānu. Nometnes adrese: Camp 2710/A — „Warta," Leese, Kr. Nienburg (24) **(B. Kursītis)**. — 96 balsstiesīgie tautieši **Veisenburgas** nometnē Bavārijā nevar piedalīties elektora ievēlēšanā, jo nav izdevies pievienoties apkārtējo nometņu vēlētāju saimēm **(I. Rūtenfelds)**. — **Reites** DP nometnē Rāvensburgas tuvumā latviešu ir nepilns 100, bet latviska uzņēmība un paškarbība aizvien sit augstu vilni. Valstssvētku ievadījumā pēc baltu komandanta Dr. A. Kalniņa ierosinājuma vai ikviens latvietis kādu vērtīgu atmiņu nodeva latviešu tautiskās mākslas skatei. 16. nov. to apmeklēja un atzinīgi novērtēja UNRRA's ģenerāldirektors franču joslā ģen. Lanklī ar Virtembergas d-a joslas UNRRA's ģenerālinspektoru Rodjē. Lāčplēša dienas svinīgā aktā nometnes skolā godaviesu vidū bija arī L.k.o.k. atv. plkv.-ltn. E. Mednis **(E. Daugavietis)**. — Latviešu nometnē **Vircachā** no 3.—10. nov. kultūras nedēļā rīkoto latviešu grāmatniecības, lietiskās mākslas un gleznotāja J. Kalmītes 107 darbu izstādi un koŗa koncertu līdz ar daudziem frančiem apmeklēja arī franču joslas UNRRA's ģenerāldirektors — armijas korpusa ģenerālis **F. Lanklī** (Lenclud), kas, uzrunājot latviešus, sacīja: „Jūs esat patiešām augstas mākslas cienītāji. Es jūtu līdz jūsu un jūsu valsts traģiskajam likteņim." Atvadoties, ģenerālis viesu grāmatā ierakstīja: „Vive la Lettonie!" **(A. Kriškāns)**. — Angļu okupācijas iestādes norādījušas, ka visiem DP pēc iespējas drīz jāiesaistās kādā darbā. Dažādos darbos **Hamburgā** jau strādā ap 700 mūsu bij. karavīru no Grosenbrodes nometnes. Vienkāršs strādnieks cementa fabrikā, piemēram, pelna 91 fen. stundā un piedevām savā nometnē saņemamajām strādājošo uzturam darba vietā dabū litru viras un strādājošo pārtikas papildkartīti. Grupas, kam darbā vietas tālāk, no pagaidu dzīves barakām Hamburgas priekšpilsētā uz darbu ved mašīnās. Strādnieku rīcībā paredzēts nodot atsevišķas mājas, kuŗas patlaban remontē. Tanīs tad varēšot apmesties arī ģimenes. Darba grupas apgādā UNRRA un angļu Sarkanais krusts, vācu saimniecībā tās nav iekļautas. Hamburgā vēl pieņem jaunus darba gribētājus. Vairākas latviešu darba grupas strādā arī **Brēmenē**, kur gan pagaidām ir neērtības ar telpām. Daudzi latvieši Ziemeļvācijā iesaistījušies mežu darbos **(J. Vestfālis)**. — Dailes teātŗa režisora K. Veica iestudētā luga — Blaumaņa „Trīnes grēki" 9. nov. bija pirmā izrāde pašu latviešu spēkiem uzceltajā barakā **Sillenbuchā** pie Štutgartas. 13. nov. no Latvijas PSR ieradies krievu sakaru virsnieks to visus latviešus aicināja atgriezties dzimtenē, kur katru gaidot darbs savā speciālitātē. Virsnieks runāja latviski un teicās esam mādonietis **(E. Auls)**.

Jonāss Miesnieks pusmūžā

Zinīgas mūža un darba atceres šis trimdas gads atnesis veselai virknei latviešu rakstnieku. Pavasarī 50. dzimšanas dienā bija Jānim Veselim. 40 gadu vecs kļuvā stāstnieks un redaktors Olģerts Liepiņš. Drīz pēc tam Dānijā 60. gadskārtā un reizē arī rakstniecības darba 40 gadu atcere bija Valdemāram Dambergam. Nedaudz vēlāk 40 g. slieksni pārkāpa Ģirts Salnais, Latgales rakstnieks Antons Rupainis un visu iemīļotais Anšlavs Eglītis. Septembrī 60 g. jubileja Zviedrijā bija raženajai skandinavu rakstnieku tulkotājai Lizetei Skalbei — Kārļa Skalbes dzīvesbiedrei. Decembrī rakstnieka darba 50 gadu atceri atzīmēsim vecmeistaram Jānim Jaunsudrabiņam, bet nupat — 22. novembrī 50. gads beidzies arī Jonāsam Miesniekam. Viņš piedzimis Jaunpiebalgas Vecvinķos 4 dēlu dzimtā. Pirmdzimtais nomirst agri, vecākais Pēteris paliek par saimnieku tēvamājās, vidējais Kārlis kļūst par pazīstamu portretistu un žanristu (abi tie palikuši Latvijā), bet jaunākais dala ar mums trimdinieku gaitas. Pēc skolu gaitām Latvijā, tālajā Jeņisejas guberņā un Tērbatā, Jonāsa Miesnieka dzīvē un darbs visvairāk saistīti ar Rīgu. Viņš ir latviešu valodas skolotājs, tiesu amatu kandidāts un miertiesnesis Rīgā un Cēsīs. Paši pēdējie gadi viņam pavadīti Vecpiebalgas Mazraušos. Tagad viņš ir Ingolštates DP nometnes iemītnieks.

Jonāsa Miesnieka rakstnieka vārds kļūst pazīstams samērā vēlu. 1924. g. beigās „Latvijas Vēstnesī," kuŗa literāro daļu vada Antons Austriņš, parādās stāsts Gredzens. Tam seko citi viņa stāsti periodikā un ap 1928. g. arī dzejoļi. 1933. g. „Grāmatu Draugs" izdod plašo romānu Bērzupju ģimenes portrets, nepilnus 2 gadus vēlāk iznāk novelu krājums Siržu asinis un tad arī pirmais un līdz šim vienīgais dzejoļu krājums Balsis. Tagadējā trimdā gandrīz visos latviešu periodiskajos izdevumos iespiesti viņa stāsti, atmiņu tēlojumi un arī pa dzejoļiem. Nupat viņš pabeidzis vēsturisku novelu seriju. Novelu krājumu Mānekļi un īstenība drīzumā izdos Gaismas pils apgāds Hanavā. Manuskriptā ir jau Latvijā uzrakstītais vēsturiskais romāns Lībju gala soģis, kuŗā attēlots zviedrupoļu kaŗa laiks Vidzemē.

Jonāsu Miesnieku ar pusgadsimtu sveic un turpmāku raženu darbu novēl daudzi viņa darbu cienītāji.

Arv. Bolšteins

Prof. Jānim Inveisam 50 gadu

Prof. Dr. ing. **Jānis Inveiss** tautiešu vidū DP nometnē **Mērbekā** 12. nov. atskatījās uz sava mūža 50 gadiem. Pēc studijām Pēterpils politechniskā institūtā un kaŗa gadiem, kad viņš bija virsnieks, I. 1933. g. beidzis **Latvijas universitāti** ar mechanikas inženiera gradu. No 1927. g. viņš darbojies par LU mechanikas fakultātes subasistentu, no 1936. g. par asistentu, 1939. g. iegūvis inženierzinātņu doktora gradu par disertāciju „Virzuļa tvaikmašīnas apvienotais spēks siltuma saimniecībā," 1940. g. ievēlēts par privātdocentu un tad arī par docentu, 1942. g. par ārkārtējo profesoru un 1944. g. par profesoru. Darbojies akciju sab-bā „Dzirnavnieks" u. c. uzņēmumos, vadījis inženieru b-bas žurnālu „Technika un celtniecība," bijis „Ekonomista" redakcijas kollēģijā, publicējis virkni zinātnisku darbu. Tagad viņš ir nometnes latviešu ģimnazijas skolotājs, YMCA's nodaļas pr-ks un Mērbekas latviešu draudzes pr-ks. Tautiešu godināts, gavilnieks apņēmās arī visu savu turpmāko darbu veltīt latviešu tautai un zinātnei.

R. Dzirnis

ASV cenšas palīdzēt Baltijas bēgļiem

Lietuviešu trimdinieku laikraksts „Apžvalga" 17. nov. raksta, ka Amerikas lietuviešu padome savā gadskārtējā sanāksmē Vašingtonā 21. un 22. sept. pieņemtajā rezolūcijā protestēja pret plāniem „repatriēt," „kolonizēt" vai „novietot uz dzīvi cituviet" politiskos bēgļus — lietuviešus, latviešus, igauņus, poļus u. c. pret viņu pašu gribu. Rezolūcijā bija aprādīts, ka šo bēgļu problēmas atrisināšanai Vienotām Nācijām jānovērš iemesli, kuŗu dēļ bēgļu problēma radusies, proti, no bēgļu dzimtajām zemēm — Lietuvas, Latvijas, Igaunijas u. c. jāizvāc PSRS okupācijas armijas, tās valdošās partijas aparāts un policijas vienības. Šo rezolūciju Amerikas lietuviešu padome iesniedza piekritīgām ASV iestādēm. 11. okt. kāda kompetenta ASV iestāde atbildēja, ka ASV ļoti interesējas par Baltijas un *citu valstu* bēgļu stāvokli un *netaupa pūles, lai viņiem palīdzētu.* Nav pamata bažām, ka arī jebkuŗu bona fide bēgli varētu piespiest pārvietoties pret viņa paša gribu. To neatļaujot Starptautiskās bēgļu organizācijas chartas pamatprincipi.

R. L.

Pēteris Ērmanis

Kaķis pie loga

Vai vācu kaķis? — Tu tik latvisks liecies:
Tāds pelēks dažs bij mājās bērnībā.
Tik tramīgs tu: kā suņa dzīts jau triecies,
Kad sirmais sētnieks slotu pacilā.

Jau apradis. Pat reizes četras, piecas
Tu dienā nāc un ieņaudies: „Nu dod!"
Kaut mazliet pamielots, vēl gaita tiecas
Pie citiem logiem: varbūt vēl ko rod?

Plikšķ glīti sārtā mēlīte, tev ēdot.
Kā dendijs spēj tu ilgi sapostīties.
Kam vēl ir tāda pašapziņa sēdot?
Neviens tik mīksti nemāk nosnausties.

Mēs nezinām, kas tu, kur naktīs dzīvo.
Tev gudrais skats tik viszinīgi spīd.
Tīk vērot tevi — omulīgo, brīvo,
Kad rieta zelts tev zaļās acīs slīd.

Olģerts Liepiņš

Kareivis Vinegris

(5. turpinājums)

Apse saskaitās: „Vai tu traks esi, vai? Basām kājām gribi aiziet no slimnīcas? Nesen taču pārdevi kreklu."

„Kreklu un cepuri."

„Nu, lūk! Kur tu naudu liec?"

„Nosmēķēju."

„Kā tu driksti smēķēt, ja pagājušo nedēļu man devi goda vārdu pīpēšanu atmest?"

„Es — es to vārdu nevaru noturēt."

„Tfu! Man kaunas ar tevi saieties, Vinegri. Dzērāji un baskāji man nepatīk."

„Vai zini ko?" Vinegris pēkšņi iejautājās priecīgā balsī.

„Nu?"

„Tad es zābakus tomēr nepārdošu!"

„Nu, lūk! Tā runā īsts vīrs. Še tev piecas markas. Ej uz otru galu un paspēlē kārtis, tikai nenospēlē. Ja laimēsi, varēsi pīpēt." Apse iedeva zēnam naudu un Vinegri vairs nelikās redzam. Pēc brīža viņa rokās bija pelēkā kaŗa laika papīra burtnīca. Zīmuli mutē pamērcēdams, viņš rakstīja: „... martā. Fronte tuvojas. Par sevi daudz nebēdājam. Kaut tikai Kurzemē..." Tālāk viņš nerakstīja. Istabas galā kāršu spēlmaņi kļuva par daudz skaļi.

„Vinegri, tu nedomā iet projām! Gudrs gan, salaimējis un pazudīšot. Nē, miļais, pilnais no galda neceļas, tikai tukšais!" Nepagāja ilgs laiks un drīz vien Vinegris gaudās: „Kas nu? Nu es atkal pliks." „Turies, Vinegri, plikie uzvarēs!" viltīgi mudināja „maharādža."

Tad atskanēja plīkšķis.

„Tu man, zin, nesit pa slimo vaigu," trīcošā un tumšā balsī Vinegris kliedza pa visu istabu.

„Blēdim blēža tiesa," tikpat skaļi kliedza Tiltiņš. „Vai es neredzu, ka pīķa desmitnieks tev rokās jau otru reizi?" — „Nē, pirmīt bija krusts." — „Nevis krusts, bet pīķis. Tev tā kā tā vairs nav naudas. Pazūdi!"

„Vinegri!" iejaucās Apse. „Nāc mājās!"

Zēns paklausīgi pārgāja istabai un apstājās pie „Vecā" gultas.

„Es tev saku: diezgan spēlēts! Un nedomā taisīt blēdības!" Apse kratīja pirkstu.

Zēns, galvu nodūris, skatījās grīdā.

„Vai tev nav kas lasāms?" viņš pēc brīža ierunājās. „Nav ko darīt, būtu kāda grāmata..."

Apse izstiepa garo roku un atvēra gultas galvgala skapīti: „Te kaut kas būs un pavisam labs. Tā vēl no Latvijas, visās cīņās bija līdz — Tautas pasakas..."

„Vai tur ir arī par varonību?"

Apse tēvišķīgi smaidīja: „Ir. Palasi par drošīgo Kurzemnieka dēlu, kas atsvabina jaunāko meitu no velna varas." Viņš sniedza Vinegrim neliela sējumiņu ar raibo Struņķa vāka zīmējumu.

Vinegris tupēja kaktā un lasīja. Nemierīgs kļuva pats „Vecais." No muguras izņemtā šķemba vairs tik ļoti netraucēja, rēta pamazām aizdzija. Pie gultas viņš nebija piesiets kā citi. Apse izgāja blakus istabās, tad atkal atgriezās, bet pēc brītiņa devās sērst pie jaunā paziņas — igauņu kapteiņa. Savā istabā viņš atgriezās tikai uz pusdienas laiku. Vinegris arvien vēl bija iedziļinājies grāmatā.

Pievakarē gausā diena kļuva steidzīgāka. Pat slimnieki redzēja, ka vācu ārsti un māsas ir dīvaini uztraukti un nemierīgi. Pa reizei kāds iestedzās istabā, it kā kaut ko meklēja, ieprasījās „Wie?" un atkal skrēja laukā.

„Zēni," sauca Apse, „ar fronti laikam slikti. Jātur acis vaļā." Tad viņš atkal atstāja istabu.

„Vecais" istabā ienāca tikai īsi pirms gulētiešanas. Uz jautājumiem viņš atbildēja tikai to, ka slimnīcā ievietoti vēl trīs latvieši. Tos atvedis kāds ukrainis — pārbēdzējs. Tas arī esot ievainots un ar visu automašīnu pagaidām palicis slimnīcā.

„Man tie jāredz," noteica Upītis. Pēc pusstundas viņš no lejas skrēja augšā. Balss tam bija pavisam norūpējusies. „Tie ir puiši no pašām pēdējām atkāpšanās cīņām," viņš stāstīja. „Divi ievainoti vieglāk, bet trešais smagi. Ar fronti, rādās, ir galīgi čupā. Noteikts nekas nav zināms, bet krieviem jābūt pavisam tuvu. Dzirdat? Dūcina. Tie ir viņi. Ja tie rīt ir klāt, tad mēs..."

„Nu, vai tad mūs neevakuēs?" ievaicājās „maharādža."

„Kaķi tevi evakuēs. Vācieši skaidri redz, ka viņu lieta dēlī. Fazāni un melnie visi jau ir prom. Pārējie tikai gaida krievus."

„Ko tad?" Apses balsī skanēja apņēmība. „Nemsim vagu paši."

„Viegli pateikt," iebilda Upītis. „Tu esi tikpat kā vesels, vari staigāt. Arī mēs — spārnainie kaut kā izkulsimies. Bet ko lai dara Stendzenieks? Cik tālu tas tiks? Vācieši viņu pat laukā neizlaidīs..."

„Ak, kaut man būtu abas kājas," nopūtās kaprālis.

„Un vēl kāds jaunums," turpināja Upītis. „Vinegris melo. Ne viņš cīņās bijis, ne arī uz tās sliež pārlauzis savu žokli. Mūsu pašu puiši tam salikuši pa zobiem."

„Kā nu tādam ķertajam var sist!"

„Kad pelnījis, tad arī dabū. Divi no atvestajiem ir volchovieši. Apjautājos, vai pazīst Vinegri. Kā tad: bijuši vienā rotā. Vinegris puišiem pārdevis cigaretes, — viltotas, ar koku iekšā, tabaka tikai pašos galiņos. Ej nu sazini, varbūt arī nebija vainīgs. Stāstījis, ka tādas cigaretes pircis no citiem. Bet cilvēki reizēm kļūst zvērīgi. Vilkuši viņam ar mietu un — žoklis bijis pušu."

„Es jau sen teicu, ka viņam nevar ticēt," triumfēdams iesaucās Stendzenieks.

Iečīkstējās durvis un pa tām, kā vienmēr greizi smaidīdams, parādījās pats Vinegris. Pret to bira asu vārdu krusa: „Tur nāk Volchovas varonis!" „Kaŗa nopelnu krustu Vinegrim!" „Vinegri, vai Inta tev zodu pārkoda?" „Vilkt viņam vēlreiz, lai nemuļķo cilvēkus."

Jau pēc pirmajiem vārdiem Vinegra seja izstiepās garu garā. Viņš saprata, ka tā noslēpums ir atklāts.

Stendzenieks piekliboja Vinegrim cieši klāt un strupi noteica: „Tu, Vinegri! Tu neesi latviešu kaŗazēna vārda cienīgs. Tu esi melis un viltnieks. Mūsu istabā vairs nerādies!" Viņš saķēra zēnu pie pleciem, apgrieza to apkārt un ar veselo kāju spēra laukā. Pārējie jutās it kā neveikli, bet klusēja.

Bija vēls. Ienāca māsa un nodzēsa uguni.

Īsi pirms pusnakts māsa Herta pieklauvēja pie sarkanūsainā ārsta durvīm. „Herr Doktor! Ko mēs darīsim, ja slimnīca paliks bez slimniekiem?"

(Turpinājums sekos)

Tautas...

(Turpinājums no 1. lappuses)

protams, būs jāsarīko jaunas vēlēšanas, bet arī to sagatavošana tāpat būs jāveic mūsu pēdējās Saeimas ieceltai pagaidu valdībai.

Tā kā 1931. g. ievēlētā Saeima vienīgā ir tiesīga pārstāvēt visu latviešu tautu un tās intereses arī šobrīd, tad būtu jāvēlas, lai Saeimas priekšsēža vietas izpildītāju sapulcinātu rīcības spējīgos locekļus kā viegli pieejamo kodolu formālitāšu nokārtošanai un rīcības plāna izstrādāšanai. Latviešu tautas vārdā pilnvaroti runāt arī sūtnis K. Zariņš un viņa substitūts Dr. A. Bīlmanis, kam valdība savā laikā devusi ārkārtējas pilnvaras. Valdības dotās pilnvaras Saeima nemaz negrib apstrīdēt. Saskaņota Saeimas, mūsu vēl atlikušo sūtņu un bēgļu organizāciju darbība mūsu grūtajā stāvoklī vienīgā var dot iespējamākos panākumus. Pašu bēgļu lietu kārtošanai jau tagad vairākās valstīs — Vācijā, Austrijā, Dānijā, Zviedrijā u. c. darbojas vēlētas (izņemot Zviedriju) tautiešu komitejas. Šādu komiteju (it sevišķi to, kas ievēlētas pilnīgi demokratiski) darbību neviens tāpat negrib apstrīdēt. Šīs bēgļu organizācijas, kaut arī tās dažuviet būtu visai aktīvas un pavisam „svaigi" ievēlētas, teritoriālu un tiesisku iemeslu dēļ tomēr nevar pārstāvēt visu latviešu tautu. Kāds pamatojums, piemēram, būtu kādai Vācijā esošai bēgļu komitejai runāt Zviedrijā vai arī pašā Latvijā dzīvojošo latviešu vārdā?

Gala atzinums ir skaidrs: 1. latviešu tautas vārdā visā visumā ir tiesīga runāt un lemt vienīgi Latvijas 4. Saeima; 2. latviešu tautas un valsts intereses viņiem doto pilnvaru robežās pārstāv attiecīgie mūsu sūtņi; 3. emigrācijā atrodošos latviešu vietējās lietas vada un kārto katrā valstī šim uzdevumam ievēlētas organizācijas. Pilnīgi dabīgi, ka šīs organizācijas līdz šim uz ko vairāk arī nav pretendējušas.

Aprādīto 3 institūtu uzdevumi un to darbības robežas ir skaidri, — atliek tās tikai konsekventi ievērot un tad nebūs nekādu domstarpību. Tāpēc nemeklēsim „robežstrīdus," bet visu enerģiju ikkatrs veltīsim tiem pienākumiem, kādi mums uzticēti kopējās lietas labā. Latviešu vecais tikums ir nemeklēt strīdu ar kaimiņiem, bet arvien priekšzīmīgi apkopt savu sētu. Arī tagad paliksim uzticīgi šim teicamajam tikumam.

Džons Fišers (Fischer)

Parpilnība - krieva sapnis

Padomijas valdībai par divkāršu nepieciešamību kļuvusi vajadzība pārliecināt savu tautu, ka plašā patēriņa preču daudzumi strauji pieaug un ka, ja tā vēl mazliet pacietīsies, ikviena rīcībā būs īsta pārpilnība. Gandrīz visi Padomijas laikraksti smagi spiekoti ar rakstiem par apavu, tekstilpreču un mēbeļu palielinošos produkciju un ar vēl citu pieaugumu paredzējumiem piecgades ietvaros. Daži no šiem guvumiem ir pietiekami taustāmi. Staļins apsolījis vēl šinī gadā izbeigt maizes racionēšanu. Tik liels retums vairs nav arī tādas luksa mantas, kādas ir pogas, saspraužamās adatas, lūpu zīmuļi un no plastiskas masas pagatavotās tērpu „dārglietas." Komercveikalos, kur preces pārdod bez jebkādām kartītēm vai kuponiem, cenas šovasar pazeminātas par apm. 40 proc.

Vīriešu kurpju pāri tagad var nopirkt par 81 dolaru (pieņemot, ka 10 krievu rubļiem ir 1 amerikāņu dolara pirktspējas), bet tās būs, protams, vislētākās kvalitātes. Vislabākās kurpes maksā 160 dol. pārī. Zīda zeķes maksā tikai 12 dol. pārī, vīriešu uzvalki no 160—400 dol., katūna kleitiņu var dabūt jau par 30 dol. Un vēl vairāk: līdzīgas mantas dažreiz dabūjamas arī racionēto preču veikalos, gan ierobežotos daudzumos, bet par vēl zemākām cenām.

Brīva medicīniskā aprūpe

Vienā jūtamā veidā — un, par cik man ir bijis iespējams noskaidrot, tas ir arī vienīgais — Padomijas strādniekam patiešām klājas labāk, nekā viņam varētu būt Amerikā. Jebkurā laikā, kad tas viņam nepieciešams, viņš pilnīgi par brīvu saņem medicīnisko aprūpi. Tās kvalitāte varbūt nav nekāda pirmšķirīgā, jo krievu ārstiem ir trūcīgāka skola par viņu amerikāņu kolēģām un arī tapēc, ka visur tur, kur bija ielauzušies vācieši, aizvien vēl ļoti izjūtams zāļu un instrumentu trūkums. Ja jums, piemēram, gribētos ārstēties Kremenčugas slimnīcā, tad jums ir jāņem līdz pašam sava gultas veļa. Jūs tur arī redzēsit, ka rentgena kabinets aizvien vēl ir tikai drupas, bet chirurgs aizvien vēl nav dabūjis tam vajadzīgo gumijas cimdu pāri.

Visi ārsti, ar kuriem es biju sastapies, man tomēr likās īsti nopietni, inteliģenti un par savu darbu sajūsmināti. Ārstu ir daudz, pat uz lauku. Gandrīz visās sādžās — pretstatā Amerikas mazpilsētām — ir sava veida slimnīca vai klīnika. Tā visa rezultātā zemnieks neapšaubāmi medicīniski aprūpēts vairāk nekā vidusmēra Amerikas fermeris. Viņam nekad nav jābažījas, ka kāda neparedzēta slimība tam sagādās bankrotu. Būs, laikam, ne visai pareizi šo medicīnisko aprūpi raksturot tikai par gādību pašu cilvēku labā. Valdība ieskata, ka cilvēki vispirmā kārtā ir militāra stipruma elements. Gādība par to veselību ir tikpat svarīgs militārs uzdevums, kāds ir tanku uzturēšana.

Mērķi izliekas iespaidīgi

Pirmajā acu uzmetienā 5 gadu plāna mērķi plašā patēriņa preču sagādāšanas ziņā izskatās diezgan iespaidīgi. Lauksaimniecības produkcija ir jāpaceļ par 27 proc., automobiļu skaitu līdz 1950. g. divkāršos, uzcels vai remontēs 85 milj. kvadrātmetru apdzīvojamās platības, mazumtirdzniecības apgrozība par 28 proc. pārsniegs pirmskara līmeni. Caur Padomijas preses rožainām acenēm viss tas izskatās pēc tūlītējas lavīnas, kas cilvēkiem dos it visu, ko tie vēlas.

Plāna tuvāka izpētīšana tomēr vedina uz daudz atturīgākiem secinājumiem. Dzīvokļu celtniecības programma katram Krievijas pilsonim sagādās tikai zem 1 kvadrātmetra papildu dzīvojamās platības, kas būs tikai niecīgs atvieglinājums tagadējai saspiestībai. Automobiļu skaita divkāršošana visai PSRS dos tādu kopskaitu, kas ir tikai daļa no Detroitas produkcijas vienā pašā gadā, un pie tam burtiski viss būs jānodod iestāžu, transporta uzņēmumu un armijas rīcībā. Privātās mašīnas joprojām būs gandrīz nepazīstama lieta. Pārtikas krājumiem ap 1950. g. gan jākļūst pietiekamiem, vismaz graudvielu ziņā.

Kad jāmin tādi posteņi, kādi ir gaļa, zivis, cukurs, saldumi, vilnas un kokvilnas drānas, apavi, tad plāns pēkšņi kļūst nenoteikts. Tas pasaka tikai to, ka „tirgū izvietojamiem daudzumiem 1950. g. jābūt lielākiem kā 1940. gadā..." Tas gan apsola, ka „drānu; apģērbu, adītu preču un apavu izvēlei un apstrādājumam noteikti jābūt uzlabotiem." Ja izdosies īstenot arī 28 proc. palielinājumu mazumtirdzniecības apgrozībā, plašā patēriņa preces PSRS būs pieejamas daudz mazāk kā jebkurā rietumvalstī, atskaitot varbūt Vāciju un Austriju. Ar to dzīves līmenis būs tikai pacelts no kara laika ārkārtējiem upuriem līdz tikko pieciešamam miera laika līmenim.

Vēl ir par agru apstrīdēt, vai Kremļa rīkojas aplam, uzspiežot krievu tautai vēl vienu grūtību un pašatteikšanās gadu desmitu. Ja tiešām nāktu vēl viens karš, tad šīs grūtības būs lēta samaksa par palikšanu dzīvajos. Ja kara nebūs, tad smago rūpniecību, kuru izveido par šādu maksu, eventuāli varētu izmantot dzīves labo mantu ražošanai. Tādā gadījumā krievu nākamā paaudze varētu piedzīvot tiešām jūtamu dzīves līmeņa uzlabošanos.

Šādai politikai attiecībā pret pārējo pasauli tomēr ir divi nozīmīgas sekas.

Vispirms, tā padara par neiespējamu ātru demokratijas izveidošanos PSR Savienībā. Krievu tautai nav nekādas līdzdalības politikas nospraušanā. Ja tai būtu noteicēja balss savā valdībā, ne viņa, nedz arī kāda cita tauta šādu politiku neciestu it nevienu mirkli. Lai cik gudra un tālu mērķēta tā būtu, tā ir politika, kuru var uzturēt vienīgi diktatūra, kas apbruņota ar iedarbīgu politisku policiju un propagandas aparātu.

Otrkārt, tas nozīmē, ka Padomijas tauta vienmēr ir jāizolē. Ja tai daudzmaz plašāk atļautu hākt sakaros ar ārzemniekiem, tad šādu divi dzīves līmeņu atšķirību nebūtu iespējams noslēpt. Ja kaut tikai 10 proc. krievu reiz uzzinātu patiesību par pārējo pasauli, valdības propaganda zaudētu savu varu un neapmierinātību vairs nevarētu savaldīt. Tāpēc tikai visuzticamākiem partijas biedriem var atļaut saskārsmi ar brīvās pasaules kārdinātāju luksu un ikviens amerikāņu žurnāls ar elektrisko ledusskapju un putekļu sūcēju sludinājumiem jāuzskata par kaitīgu ietekmi.

Un vēl vairāk: ja pārējai pasaulei ļautu labi ieskatīties Krievijā, tad komūnisti zaudētu vienu no saviem visnoderīgākiem ieročiem — pasaciņu par to, ka Padomju Savienība ir Strādnieka Paradīze. Kremlim var būt visdibinātākie iemesli savu pavalstnieku uzturēšanai pie dzīvības ar trūcīgām devām, bet maz ticams, ka šim piemēram radīsies daudz gribētāju ārzemēs.

New York Herald Tribune,
Paris, Nov. 10

vienprātības ticībā mēs varam būt droši, ka Latvija būs, brīva un apskaidrota. Mūsu labās domas un darbi dos mums izturību un spēku celt Latviju saulītē. Glabāsim tīru sirdsapziņu, lai dvēseles mirdzumā balti varam sveikt mūsu gaidošo dzimteni, mūsu mājas. Neskumsim par šodienu, jo tā mums ir daudz gaišāka kā tiem, kas redz zvaigžņotās debesis no mežu biezokņiem un alām. Tauplet asaras, lai tās kā prieka asaras plūstu straumēm pateicībā par mūsu mātes — Latvijas gaidāmo mīļo glāstu, savus bērnus sagaidot mājās. — Senātors P. Stērste, ĻCP priekšsēdis, Hof Wengen, Post Fronhofen, Kr. Ravensburg, Wttbg. (14b).

„Padomju?!"

Vai ir pareizi, ka „Latviešu Vēstnesis" nodaļā „Tur" mūsu dārgo Latviju reizēm dēvē par „padomju Latviju"? Līdz šim Latvijas iekļaušanu Padomju Savienībā nav atzinusi neviena rietumu demokratija. Latviju tikai tad varētu saukt par „padomju," ja tās iekļaušana Padomju Savienībā būtu likumīga. Labāk būtu rakstīt par okupēto, nolaupīto, mums atņemto Latviju. Arī sveštautieši mūsu dzimteni reti dēvē par „padomju" Latviju. — **Aleksis Rubners,** DP Camp „Straumēni," 8—10, Hallendorf, Braunschweig (20).

Ievēlētiem jāstrādā par velti

Kāds „LV" lasītājs rakstīja, ka nometņu darbinieku vēlēšanās nepiedaloties pietiekami daudz vēlētāju. Kāpēc tad nepiedalās? Ja vēlētāji ir tik nolaidīgi un slinki, lai tad arī izbauda savas nolaidības sekas. Tā demokratiskā iekārtā mēdz būt. Visai neaktīvitātei vēlēšanās cēlonis ir tas, ka mūsu ievēlamām personām jāstrādā par velti un pie tam bieži vien nepatīkams darbs. Būtu šie posteņi algoti, tad vēlētāju būtu diezgan. Ja kāds tagad uzņemas arī nepateicīgu darbu, tad tam vēl sviež sprunguļus riteņos... — **V. Sivelis,** Lindeng. 12, Nürtingen, Wttbg. (14a).

Paldies Drūmajam

Mēs pateicamies feļetonistam Drūmajam par viņa neuzrakstītās drāmas „Pasaules kliedzošais cinisms" fragmentu, ko publicēja „LV," un reizē atvainojamies par autora atļaujas neizprasīšanu šīs drāmas uzvedumam. Mēs dzīvojam Vācijas ziemeļos, tālu no latviešu kultūras centriem. Laikrakstu ar drāmas fragmentu saņēmām īsi pirms Mārtiņiem, — nebija vairs laika sazināties ar autoru. Lūdzam mums piedot arī to, ka drāmai „uzrakstījās" arī prologs, kurā pastāstījām par veikto DP mēģinājumiem atrast kādu prātīgu izeju. Tad izrādījām pašu fragmentu. Mūsu pašu aktieri tēloja bez atlīdzības. DP bija I. Vanags, Cilvēks J. Foldats, teicējs un Gars Ed. Rusova, skatuves meistars K. Bārdiņš, kostīmu meistars P. Svimpulis, apgaismošanas meistars J. Antons, bet dekorātori un režisori - mēs visi kopā. Brīdinājums citiem līs drāmas izrādes rīkotājiem: jālieto pamatīgi pārbaudīta virve! Mūsējā, par spīti veiksmīgam ģenerālmēģinājumam, pārtrūka un DP izglābās no nosišanās tikai tāpēc, ka griesti bija zemi. Stāvokli gan glāba kungs Cilvēks. Tas veikli saaranžēja otru kāršanu. Tad virve izturēja. — **Ed. Rusovs,** Latvian Camp, Schwarzenbek b. Hamburg (24).

Aizbraukuši

No mums — latviešu karagūstekņiem Aversā, Italijā, uz dzimteni aizbraukuši jau 270. Esam palikuši tikai 80. Aizbraukšanas iemesls ilgu laiku bija pilnīga neziņa par pārējiem latviešiem, jo pirmās drošās ziņas mūs sasniedza tikai 1945. g. augustā, kad pie mums ieradās lietuviešu pārstāvji, bet pirmo latvieti — māc. Beču ieraudzījām tikai 1946. g. aprīlī. Tāpēc arī iznāk, ka, piemēram, Zandbergu meklē tēvs, bet tas jau sen ir Padomijā. — **G. Auniņš** un **Izidors Ivanovskis,** 81 G 411339 — L, U.S. PWE 9731, Naples, Italy.

Brīnišķīga vadība

Daudzi trimdinieki svešumā piedzīvojuši brīnišķīgu Dieva vadību un svētību. Tie ir fakti, kas liecina, ka Dievs aizvien runā kā uz atsevišķu cilvēku, tā uz visu mūsu tautu un visu cilvēci. Lai to dokumentētu, esmu sācis vākt latviešu trimdinieku liecības par Dieva vadību mūsu personīgā dzīvē, lūgšanu uzklausīšanu utt. Šīs ziņas ir jāsavāc, lai nākotnes paaudzēm mēs skaidri varētu rādīt, ka Dievs arī trimdas laikā mums bijis un ir klāt. Rakstiet man. — **M. Gulbis,** Haus 32, Hohnsen bei Hameln (20).

FEĻETONS

Morbus pampum

Mūsu nometnē parādījusies jauna lipīga slimība. Tā ir tik jaundabīga, saslimušo ciešanas tik lielas, ka cilvēka pienākums man liek brīdināt visus, kas ar to vēl nav saslimuši. Saslimušos vairs nav nozīmes brīdināt tāpēc, ka viņi jau ir saslimuši.

Pirmais saslima mūsu komitejas priekšsēdis. Tas notika, kā par nelaimi, tūliņ pēc vēlēšanām. Līdzko kļuva zināmi rezultāti, proti, ka ievēlēts mūsu barakas kandidāts Vilis Sīkais, sieviņas apraudājās aiz prieka, bet vīri teica: „Okei, tas puika ir uz goda." Sīkais bija patīkams cilvēks. Saticīgs, izpalīdzīgs. Godīgs, pat nespekulēja, arī lepns nebija.

Tūliņ visi priecīgi steidzāmies uz kanceleju izteikt savus lūgumus un vajadzības. Katram jau kaut kur spiež kurpe, dažam pat abas.

„Kur jūs?" sekretāre priekšistabā jautāja.

„Pie Sīkā," teicām.

„Kāda sīkā? Te neviena sīkā nav. Jūs, varbūt, domājat komitejas priekšsēža kungu? Diemžēl, nav iespējams. Priekšsēža kungs ļoti aizņemts. Pienāciet —"

Gājām tik iekšā. Mēs taču paziņām savu draugu Sīko. „Nu sveiks, vecīt," jautri uzsaucām. Invalīds Kātiņš, kam to vajadzību vairāk, pirmais kliboja pie galda. „Pāklau, Sīkais, man vajadzētu —"

Sīkais uzlēca kājās un sāka skraidīt pa istabu. Nu tik ievērojām, ka mūsu paziņa bija pārvērties līdz nepazīšanai. Galva uztūkusi divtik resna, škati šaudījās šurp un turp kā eļļoti zibeņi uz papīriem, pulksteni, griestiem un kalendāru, seja tik nopietna, kā kad viņa priekšā nebūtu galds, bet zārks ar visu DP atdzisušām cerībām. Mute izgrūda nesakarīgus vārdus: „Ārā! Neuzbāzties ar sīkumiem! Nav mana darīšana! Vai neredzat, nav laika! Konferences! Cirkulāri! Paragrafi! Elektori! Delegāti! Direktori! Ārā! Neuzbāzties!"

Pārbijušies aizskrējām pie nometnes ārsta Dr. Pētersīļa un izstāstījām novēroto. Dr. Pētersīlis nebija pārsteigts. Viņš mums paskaidroja sekojošo: „Pacients Vilis Sīkais saslimis ar kādu jaunu, vēl neizpētītu slimību, kas jau prasījusi upurus vairākās nometnēs. Slimība parādās pēc vēlēšanām, un ar to visvairāk saslimst ievēlētās atbildīgās amatpersonas. Tās zinātniskais nosaukums ir Morbus pampum, tautas valodā pampuma slimība. Pirmās pazīmes: ārkārtīgs galvas uzpampums, pat līdz tukšas mucas apmēriem. Slimnieks kļūst nervozs un īgns, it kā to mocītu haimorroīdi, kašķis un lentenis. Viņa psihē novērojamas lielas patoloģiskas pārmaiņas. Viņš iedomājas, ka tam jāgriež laika rats un uz pleciem jātur zemeslode. Slimniekam katastrofiski zūd atmiņa, no visiem paziņām viņš vēl pazīst tikai bijušos ministrus, deputātus un direktorus. Valodā un izteiksmē viņš sāk atdarināt Napoleonu, Jāni Briesmīgo un Kublai-chanu. Acīm nolaižoties uz leju tā, ka slimnieks drīz neredz nevienu, kas nav ģērbies zaļās drēbēs, deguns tomēr neatlaidīgi ceļas uz augšu un miglainās dienās var aizsniegt zemākos mākoņus."

Pagalam iztrūcinājušies, lūdzām padomu, kā slimība ārstējama.

„Zāles pampuma slimībai vēl nav atrastas," paskaidroja ārsts. „Prontosils un penisillīns uz to neiedarbojas. Pagaidām medicīnas rīcībā ir tikai nomierinātāji līdzekļi, galvenais — saudzīga apiešanās. Ne mirkli nedrīkst aizmirst, ka darīšana ar grūtu slimnieku. Ieejot slimnieka istabā, ieteicams saliekties taisnā leņķī uz priekšu un sarunas laikā šad un tad klanīties. Tas mazliet atvieglina nelaimīgā ciešanas. Runājot katrs teikums jāiesāk ar „atvainojiet, priekšnieka kungs," un jānobeidz ar „pateicos, priekšnieka kungs." Tas drusku remdē pampuma radītās sāpes. Dažreiz palīdz militārā stāja, izteicieni „taisni tā, nebūt nē, klausos, komandanta kungs," un papēžu sasišana, kam tādi ir. Atsevišķos gadījumos novērots, ka labvēlīgu iespaidu atstāj cigaretes „Chesterfield," pasniegtas ne mazāk kā 20 reizē vai pa 1 katras 15 minūtes, tāpat dažos gadījumos panākumi ir bijuši vēsām pudelēm, kas nav jāliek slimniekam pie galvas vai kājām, bet kabatā vai portfelī. Tomēr tie ir tikai atsevišķi gadījumi, parasti slimība ir nepārstējama. Tā izbeidzas pati no sevis, ja slimnieku nākamās vēlēšanās vairs neievēl vai atceļ no amata. Kamēr tas nav noticis, drošākie līdzekļi ir vislielākā laipnība un pazemība. Slimniekam nekad nedrīkst runāt pretī, sekas var būt nepārredzamas. Pavisam nepiedodami rīkoties kā kaimiņu nometnē, kur daži neatbildīgi elementi, nekā nesajēgdami no medicīnas, mēģinājuši pampuma slimnieku ārstēt tumšā vietā ar vidēji resnu netīru mietu. Viņi rīkojušies pēc pazīstamā filozofa izteiciena: Ja gudram var dot tādu belzlenu, ka tas kļūst traks, tad kāpēc gan trakam nevar dot to pašu, lai tas kļūst prātīgs? Šajā gadījumā tas ir pilnīgi nepareizi, jo, kā katram zināms, no belzieniem galva uzpampst vēl vairāk."

Tā nu mēs kārtīgi ievērojam Dr. Pētersīļa norādījumus un pacietīgi gaidām nākamās vēlēšanas, kas nabaga Sīko, lāga cilvēku, varbūt atbrīvos no pampuma slimības mokām.

Vakars

Mums raksta

Saka angļiem taisnību

Angļu līga Eiropas brīvībai (British League for European Freedom) 28. okt. vēstulē no Anglijas man raksta: „Mēs esam ārkārtīgi aizņemti darbā, kas ir veltīts tam, lai pēc iespējas labāk informētu angļus par patieso stāvokli Austrumeiropā un lai palīdzētu daudziem mūsu draugiem, kas tagad atrodas pārvietoto personu nometnēs... Mums lielu prieku sagādā Baltijas tautu sieviešu nākšana talkā darbam mūsu slimnīcās. Mēs gaidām, ka tās būs jūsu nometņu iemītnieku cienīgas pārstāves angļu tautas vidē." Līdz ar šo vēstuli līgas goda sekretārs Frenciss Bošē (Brances Bochett) piesūta līgas nupat izdoto 19. brošūriņu „Trūkstošās valstis" (The Missing Countries), kurā, atsaucoties uz Francijas prezidenta Žorža Bido paziņojumu UN pilnsapulcē, ka UN saimē nav pārstāvētas 13 Eiropas valstis ar 150 milj. iedzīvotāju, attēlots Igaunijas, Latvijas un Lietuvas liktenis pēc angļu un citu tautu preses ziņām. Brošūriņa aprāda Baltijas tautu ciešanas un postu svešu okupācijas varu jūgā. Norādīts, ka par līgas darbu tuvāku informāciju sniedz tās sekretārs (66, Elizabeth Street, London, S.W. 1, England) vai līgas nodaļu goda sekretāri Mortonā, Sēlā, Līdsā un Kembridžā (Hon. Secretary Peter Pattinson, Trinity College, Cambridge, England). — **V. Eriksons,** Löns Str. 10—2, Wunstorf b. Hannover (20).

Glabāsim tīru sirdsapziņu!

Liels un mazs, it visi esam lepni — mēs esam dižā latviešu cilts! Mūsu kopējā valoda ļauj sadzirdēt sentēvu balsis no sirmās pagātnes par dienām baltām un nebaltām, par viņu klints stipro ticību savai brīvai Latvijai. Vai tāda klints stipra ticība ir šodien arī mums visiem? Tikai

Karaviri un tautiešī! Par dēlu kpr. **Pāvelu Lubganu** no 1. pol. p., dz. 20. 23. 7. Ezernieku p., lūdz z. **Ludvīgs Lubgans:** Latvian Camp „G," Auf der Schanz 5, Ingolstadt, Bay. (13b). 3899

TUR

Māc. R. Zariņš, kas nokļuva Zviedrijā, bija ievēlēts par Ņujorkas latviešu mācītāju un jau devies uz ASV, par ev.-lut. garīdzniekiem, kas palikuši Rīgā, sniedz noteiktas ziņas, ka viņš pats dažas dienas pirms Rīgas krišanas piedalījies tur notikušajā mācītāju sanāksmē. Tanī piedalījušies 18 mācītāju un prezidējuši prāvesti Irbe un Rozenbergs un Rīgas prāvesta vietn. Siļķe (arī to gribēts aizvest uz Vāciju, bet viņš izlavījies). Sapulcē apspriināti mācītāji, kam uzdots strādāt jaunas okupācijas apstākļos. Par Doma draudzes mācītāju apstiprināja Šaurumu, par adjunktu Liepiņu, Jāņa baznīcā Feldmani, Jēzus b-cā Augstkalnu, Krusta b-cā Kleperi, Jaunajā Ģertrūdes b-cā Kleperi, par adjunktu Zviedri, Lutera b-cā Kauliņu, Mežaparka b-cā Taivānu, Pāvila b-cā Spēkamni, Pestītāja (bij. Anglikāņu) b-cā Pečaku, Trīsvienības b-cā prāv. Irbi un mācītājus Ķemeri un Liepiņu, Vecajā Ģertrūdes b-cā prāv. v. Siļķi, Mārtiņa b-cā prāv. Rozenbergu (tā tēvs nošauts 1919. g., darbodamies tanī pat draudzē). Par bēgļu mācītāju apstiprināja Abelīti. Rīgā vēl palikuši māc. Dūnis, Perlbachs un Vilāns. Padomju Latvijas radiofons vēlāk ziņoja, ka 4 mācītāji novērtējot Sv. Pēteŗa baznīcas zaudējumus un atjaunošanas iespējas. Piecgades plānā paredzēts atjaunot Jelgavas Sv. Annas baznīcu (Vienības baznīcai degot, tās zvani esot nemitīgi zvanījuši, iezvanīdami pārmaiņas Latvijas reliģiskajā dzīvē). Vēlāki bēgļi no Latvijas stāsta, ka apcietināto mācītāju vidū ir arī prāv. v. Siļķe un Ūdris. Skolās ticības mācības nav. Skolotājiem ir norādījums audzināt jaunatni antireliģiski. Arī radiofonā bieži dzirdami dažāda satura antireliģiski sacerējumi. Avīzes vārdu Dievs raksta ar mazo burtu. „Nopelniem bagātajam" rakstniekam A. Grigulim izteikti pārmetumi par viņa lugā lietoto izteicienu „Dievs palīdz!" Kādā provinces baptistu baznīcā ieradušies NKVD darbinieki un apcietinājuši dievlūdzējus. Dievnami tomēr pārpilni **(M. Gauja).** — Oktobŗa revolūcijas 29. gadadienā Rīgas baznīcās bija svinīgi dievkalpojumi. Doma baznīcā pāri par 3000 dievlūdzēju to vadīja Rīgas mācītāji ar archibīskapu (?!) Tursu un Rīgas prāvestu Kauliņu. Pēdējais svētrunā pasvītroja Padomijas valdības ārkārtīgo vadītāju lomu cīņā par vispārējā ilgstošā miera nodibināšanu. Dievkalpojums bija arī katoļu Sv. Jēkaba katedrālē. — Oktobŗa revolūcijas svētku norisi Rīgā „Pravdas" korespondents apraksta šādi: Jūŗas vējš ielās planda tūkstošiem karogu. Pamazām izgaist rīta migla. Kā pavasaŗa plūdi pilsētā šalc dziesmas, smiekli un orķestŗu skaņas. No pilsētas fabriku nomalēm, no šķērsielām un Vecrīgas mazieliņām plūst demonstrantu pulki. Tie apvienojas vienā ciešā straumē un virzās uz Uzvaras laukumu. Pulkstenis rāda 11 priekšpusdienā. Noteiktos kvadrātos sastinguši pulki. Armijas ģenerālis b. Bagramjans apsveic kareivjus, matrožus un virsniekus valdības un partijas vārdā, sakot karavīriem uzrunu. Tad pulki soļo gar strādniekiem, skolēniem un tuvējo pagastu zemnieku delegācijām pārpildītām tribīnēm. Visa laukuma platumā soļo demonstrantu kolonnas. Virs aužamo stāvu, turbīnu, mašīnu un aparātu maketiem paceļas ziņojumu skaitļi par paveiktiem gada un mēnešu plāniem. Demonstrantu pulku gājiens ilgst vairākas stundas. — Šīgada pirmajos 9 mēnešos dzimstība Rīgā, salīdzinot ar tādu pat laika posmu 1939. g., ir divkāršojusies. — Pilsoniskā Latvijā bijuši tūkstoši bezdarbnieku. Tagad pat Latvijas PSR 28 fabriku un amatnieku skolām nav iespējams pilnīgi apmierināt rūpniecības un tirdzniecības flotes pieprasījumus pēc jauniem lietpratējiem. — Rīga u. c. pilsētas vāji apgādātas ar kurināmo. Sagādes plāns Rīgā paveikts tikai par 40 proc. „Glavsnabļes" 67.000 stēru vietā sagādājis tikai 19.000, mežrūpniecības ministrija 50.000 stēru vietā — tikai 1.250. Uz Rīgu vajadzējis nopludināt 20.000 st., bet nav nopludināta ne pagale. Veļas mazgātavas, pirtis, ūdensvads, gāzes iestāde apgādāti tikai par 30 proc. (**„Pravda"** Maskavā un **„Latviešu Balss Austrijā"** Glāzenbachā).

12.000 jenkiju atstāj kaŗa laika sievas

Ņujorkā, 8. nov. (AP). — Starptautiskās migrācijas organizācijas pārstāvis R. Mastruds, kas nupat atgriezies AS Valstīs pēc migrācijas problēmas datu ievākšanas Eiropā, aplēsis, ka vismaz 12.000 kaŗa laika laulību amerikāņu kaŗavīru un ārzemnieču vidū jau ir izjukušas. Daudz gadījumos, viņš saka, amerikāņu kaŗavīri savas sievas vienkārši pametot. „Kaŗavīrs dodas mājup," viņš stāsta, „un tā sieva Eiropā par viņu vairs nekā nedzird. Es noskaidroju, ka daudzi kaŗavīri uzdod nepareizas adreses Amerikā. Neskaitāmas laulības ir divsievība, jo vīram Savienotās Valstīs jau ir sieva."

The Stars and Stripes

SPORTS

Vircburgā patlaban lieliskā formā ir sieviešu volejbola vienība (Drava, Novicka, Broziņa, Bergmane, Zeltiņa un Dz. Āboliņa), kas gūst uzvaru pēc uzvaras un nesen ar 15:4 un 15:6 uzvarēja arī ASV joslas meistari — Hersbrukas „Latvju Sports" vienību. Treneris Augusts Rings rūpējas par stingrā treniņa neapstāšanos. ASV joslas latviešu basketbola meistars — Vircburgas YMCA pēdējā laikā piedzīvoja vairākus sāpīgus zaudējumus gan sastādītāju un spēlētāju nesaprašanās dēļ, gan arī tāpēc, ka nebija trenera. Tagad vienība cītīgi gatavojas 14. dec. Lībekā paredzamai sacensībai par Vācijas latviešu basketbola meistarvienības titulu ar Lībekas „Rīgas" vienību. V. latviešu ģimnazijas basketbola vienība līdzšinējās 20 sacensībās guvusi 20 uzvaru! Pēdējā laikā sevišķi labs ir tās talantīgais aizsargs Raiskums. Ziemsvētkos arī šī jauno vircburgiešu vienība viesosies Lībekā un sacentīsies ar labākām angļu joslas latviešu jaunatnes vienībām. — Jaunās sporta zāles izbūve Vircburgā tuvojas beigām. Materiāli atbalsta latviešu komiteja un YMCA, strādā arī paši sportisti **(Gunārs Grieze).** — **Orbekas** šachistu turnīrā 1. v. ieguva J. Batiņš, 2. un 3. v. dalīja H. Apše un Andr. Ādamsons. 25. okt. orbekiešu šachisti ar 3,5:2,5 uzvarēja Osnabrīkas šachistu vienību **(L. Balodis).** — **Lauingenas** latviešu nometnes iedzīvotājus sadalot pa DP nometnēm Augsburgā-Haunštetenā un Kleinkēcā pie Gīncburgas, Lauingenas basketbolisti (Bucholcs, Geide, Birkers, Ozoliņš, Resnais un Bērziņš) savu pēdējo spēli Lauingenā spēlēja 12. nov., ar 35:25 uzvarot Dillingenas amerikāņu motorizētās policijas vienību. 14. nov. izbeidzoties L. nometnes pastāvēšanai, likvidēta arī L. rosīgā YMCA's nodaļa, kas V. Lagzdiņa, O. Resnā, R. Bruzguļa u. c. vadībā daudzus tautiešus pievērsa veselīgajām volej- un basketbola spēlēm un citām sporta nodarbībām **(R. Melbārdis).** — 17. nov. **Eslingenā** ASV joslas latviešu šachistu ātrspēles meistarības finālā piedalījās 16 šachistu. Iztrūka Zemgalis, Ozols, Zirnis, Alfr. Krūmiņš, Dreibergs u. c. 1. v. ar 12,5 p. (no iespējamiem 15) ieguva ātrspēlē nepārspējamais L. Endzelīns. Aiz viņa Jurševskis ar 11, Kiršs 10, Švarcs 9,5, Rūdelis un Br. Strazdiņš 8,5 utt. Šacha apvienības valdes sēde pārcelta uz 22. dec. Regensburgā. Līdz 31. dec. pagarināts priekšsacīkšu termiņš ASV joslas latviešu šacha vienību meistarības izcīņai pa apgabaliem. Par noskaidrotiem finālistiem nekavējoties jāziņo apvienības sekretāram Nik. Liepiņam, DP Camp, Von der Tann-Kaserne, Regensburg, Bayern (13a). Vienību finālsacīkstēs un individuālsacensībās **Hanavā** labākais latviešu 1947. g. šachists — bij. kaŗavīrs (šogad tāds bija Ozols) saņems Latvijas konsula Beļģijā Rācēna dāvāto šacha pulksteni **(Indriķis Kalniņš).**

Sludinājumi

Mūsu mīļā

Irma Tirkovska dzim. Neilande dzimusi 1895. g. 22. augustā Rīgā, mirusi 1946. g. 7. oktobrī. Apbedīta Cevenas kapos.

Dziļās sērās **māsa, māsasmeitas** un **svainis** (DP Camp, Seedorf bei Zeven, Kr. Bremervörde). 3889

BALK kantīne **Minchenē** (Herzog-Rudolf-Str. 49, München) paziņo, ka no 1. nov. ir nodibinājusi grāmatu un laikrakstu nodaļu, kurā pieņem grāmatas un laikrakstus pārdošanā un ģenerālkomisijā. Pašreiz kantīnē dabūjamas M. Sostes Ģeometrija 1. d. (Plānimetrija) par 9 markām, prof. L. Bērziņa Laimīgais Ansis — pasaka bērniem 2.50, Latvija skatos un dzejās 3.80, K. Skalbes Stāsti un tēlojumi 4.50, Jāņa evaņģelijs ar A. Bērziņa ilustrācijām 5, Jāņu dziesmu krājums 1.10, Pašmācība kungu, dāmu un bērnu veļas piegriešanā 6, Modes 1946./47. — 2.20, J. Grota Vēstules Solveigai 3.50, arch. A. Bērziņa meta tautiskās saktas pa 4.50. Kantīnes vadītājs **I. Mamantovs.** 3885

Inž. Beikmani un **mont. Billi,** strādāja „Promotor" Čechoslovakijā, radus un draugus m. **Kārlis Jansons** no Rīgas, Avotu 35. b. Gottmann, Bienenstr. 6, Heidelberg (17a). 3884

Flensburgas latviešu ev.-lut. draudzes padome nolēmusi atrakt sekojošu latviešu kaŗavīru kapus Flensburgā, lai pēc tam visus šos latviešu kaŗavīrus no jauna guldītu kopīgā, viņiem atsevišķi paredzētā atdusas vietā: kar. **Ivans** (Jānis) **Samuitas** (Samuilovs), dz. 21. 12. 9., no Purmales p., miris 44. 19. 9., kar. **Leons Seele** (Sēlis), dz. 22. 28. 4., m. 45. 16. 2., kar. **Kārlis Kramens,** dz. 25. 15. 3., no Liepājas, m. 45. 16. 3., virsn. vietn. **Jūlijs Bišs,** dz. 22. 10. 2., no Valmieras, m. 45. 3. 3., kar. **Arnolds Meijers,** dz. 26. 15. 5, Užavas p., m. 45. 8. 4., kar. **Aleksis Smirnovs,** dz. 12. 10. 3., no Augšpils p., m. 45. 9. 12., kar. **Edgars Daize,** dz. 19. 23. 4., no Slokas, m. 45. 26. 5., džk. **Kārlis Aberfels,** dz. 23. 21. 10., no Talsiem, m. 45. 4. 6., kpr. **Imants Meijers,** dz. 24. 23. 8., no Rīgas, m. 45. 4. 7., kar. **Arvīds Grasis,** dz. 23. 16. 11., no Teteles p., m. 45. 30. 7., kar. **Pēteris Steiners,** dz. 17. 3. 5., no Alūksnes, m. 45. 11. 9., kar. **Ilgonis Balodis,** dz. 26. 6. 9., no Siguldas pag., m. 45. 28. 6., un džk. **Kārlis Jansons,** dz. 22. 14. 3., no Salgales p., m. 45. 5. 10. Ja tuviniekiem — sievām un tiešiem radiniekiem būtu iebildumi pret apglabāto izrakšanu un pārvietošanu, tad to lūdzam nekavējoties un ne vēlāk par 15. decembri paziņot draudzes padomei: Latvian Camp „Antwerp," Flensburg (24). Padomes priekšsēdis **L. Korps** un sekretārs **J. Ozoliņš.** 3998

Ar šo paziņoju, ka es ar sievu **Gaidu Urbānu** dzīvojam šķirti. **Jānis Urbāns,** Moltkestr. 62, Esslingen/Neck., Wttbg. (14a). 3906

Latviski-angliski-vāciskas vārdnīcas iespiešana dažādu iepriekš grūti paredzamu apstākļu dēļ ir nokavējusies. Paredzu, ka vārdnīcu varēšu izsūtīt pasūtinātājiem decembŗa beigās. **Jūl. Lūsis,** Reichlinstr. 26, Kempten, Bay. (13b). 3879

Sekojošās personas lūdz ierasties Latvijas Sarkanā krustā **Eslingenā** (Uhlandstr. 7) un saņemt savas vecās Latvijas pases: **Aleksandrs Bernatis,** dz. 16. 9. 8., **Jons Kozlovskis,** dz. 26. 27. 10., **Jānis** Gunārs **Mūrmanis,** dz. 25. 13. 8., **Leonīds** Edmunds **Viksniņš,** dz. 26. 25. 11., **Alfrēds** Rūdolfs **Ziemelis,** dz. 07. 30. 6., **Jūtvaldis** Jānis **Dzelme,** dz. 13. 30. 5., **Žanis** Alberts **Skudra,** dz. 17. 3. 2., **Aleksandrs** Vilhelms Ērichs **Stammers,** dz. 10. 17. 5., **Jāzeps Daknis,** dz. 07. 31. 3., **Ēriks Heniņš,** dz. 26. 30. 7., **Ernests** Gotfrīds **Padans,** dz. 10. 25. 2., un **Arnolds Liepiņš,** dz. 25. 7. 4. 3891

Radus un paziņas m. **Antons Beļevičs** no Valmieras, **Kārlis Cernajs** no Dobeles, **Ernests Blekte** no Plānīcas un **Juris Revics** no Jelgavas: Latvian Camp, H. 40, Hohnsen, Kr. Hameln (20). 3901

Piederīgos, radus, draugus un paziņas m. **Laimonis Apinis,** dz. 22. 30. 1. Ilzenes p., bija Beļģijas kaŗagūst. nometnē: Military Government, Det. A, Baltic Supervision Company 6902, Nürnberg, Bayern (13a). 3881

Radus un paziņas m. bij. kaŗavīri **Pēteris Rudzītis,** dz. 15. 15. 9. Valmieras pag., un **Uldis Rudzītis,** dz. 26. 3. 7.: DP Camp 8/10, Reichswerke, Bar. 2, Hallendorf ü. Braunschweig (20). 3882

Andrēju Ērmani, dz. 24. 14. 11. Plāņu p., m. vecāki **Pēteris** un **Anna Ērmaņi:** Central DP Camp, Würzburg, Bayern (13a). 3880

Radus un paziņas m. **Ludvīgs Kleinbergs** un **Voldemārs Āre,** dz. 20. 8. 9., abi no Rīgas: UNRRA Team 128, Baltic Camp 267/b, Ohrbeck über Osnabrück (23). 3896

Leonīdu Kambalu, dz. 23. 2. 3., no Rīgas, bija 19. div. 42. p. Kurzemē, un **Guntāru Apsīti,** dz. 25. 25. 7., no Tukuma, bija 15. div., m. māte **Tekla Kambala:** b. Fricke, Sebastianstr. 12, Weiden, Bayern (13a). 3892

Brāli **Antonu Jaudzemu** no Viļānu p. m. **Ģertrūde Jaudzema:** Nebeniusstr. 7-8, Mannheim (17a). 3854

Ērika Ratnieci no Ķemeriem un paziņas m. **Nikolajs Astratjevs** no Rīgas: UNRRA Team 128, Baltic Camp 267/b, Ohrbeck ü. Osnabrück (23). 3897

Mariju Zeibuliņu no Mangaļu Kalngalciema m. **Frīdrichs Kukutis:** Hindenburg-Kaserne, B. 207, Ansbach, Bayern (13a). 3887

Ellu Reineltu ar māsu **Loniju** un tēvu **Arturu Reineltu** no Rīgas m. **Frīda Koka:** Latvian DP Camp, Rosalie-Kaserne, Bl. 4, Braunschweig (20). 3888

Gramkavu ģimeni no Rugājiem m. **Izolde Kalniņa-Lepše:** Jakobstr. 7, Hannover-Linden (20). 3903

Radus, draugus un paziņas m. Juris Ķesteris no Snēpeles, dz. 26. g., Laimonis Pureklis no Gaiķiem, dz. 26. g., Arvīds Rubezis no Bunkas, dz. 25. g., Arnolds Miruškins no Katvāriem, dz. 25. g., un Kaspars Dekteris no Nautrēniem, dz. 22. g.: Baltic DP Camp, Wahlstedt ü. Bad-Segeberg (24). 3890

Elenoru Kučinski no Jelgavas un **Viktoru Kučinski** no Rīgas m. **Aleksandrs Kučinskis:** Von der Tann-Kaserne, Landshuterstr., Regensburg, Bayern (13a). 3893

Richardu Sauli, dz. 04. 7. 6. Rīgā, m. sieva **Olga Saule:** DP Camp 5, Heiliggrabstr. 28, Bamberg, Bay. (13a). 3894

Ireni Gūtmani m. **Kari Gūtmane:** Amtsgasse 59, Königstein/Elbe (20). 3902

Vili Purdziņu, bija kaŗagūst. nometnē Babenhauzenā, m. **Otilija Kalniņa:** Aufbauschule, Amberg, Bay. (13a). 3735

Zelmu Moli no Panemunes, **Paulu Steinbergu** no Jelgavas un **Vitu Grosu** no Zālītes m. **Dāvīds Arājs:** UNRRA Team 128, Baltic Camp 267/b, Ohrbeck über Osnabrück (23). 3895

Albertu Gaigalīti no Rugājiem m. **Jūlijs** un **Marija Akmentiņi** un **Visvaldis Bombāns** no Bērzpils; dēļu **Rūriku Pinni,** radus un paziņas m. **Jūlijs Pinnis** no Mēdzulas: Baltic DP Camp 38, Kiel-Friedrichsort (24). 3886

Draugus un paziņas m. **Donats Šķadrinieks** no Silajāņu Šķadriniekiem: UNRRA Hospital St. Nicolas, DP Camp 1227, Neustadt, Holstein (24). 3905

Kārli Niedru no Jēkabpils, bija Lackovas nometnē Pomerānijā, un dēļu **Oskaru Skuju,** dz. 11. 10. 7. Jēkabpilī, bija Bauskas polic., m. **Pēteris Skuja:** DP Camp 570, Bar. 17 b, Wedel, Holst. (24). 3115

Radus, draugus un paziņas m. **Roberts Cēlmiņš** no Plāteres: DP Camp „Noor," Eckernförde (24). 3904

Par kapr. **Pēteri Kļaviņu,** dz. 21. 16. 3. Viesītes p., 44. VII bija kadetu skolas slimn. **Liepājā,** lūdz z. **K. Trauciņš:** Becelaere-Kas., Esslingen-Neckar, Wttbg. (14a). 3856

Sievu **Moniku,** dz. 09. 9. 11., no Varakļāniem m. **Mārtiņš Rozentāls:** DP Camp, Fliegerhorst, Großenbrode, Holst. (24). 3858

Tautieši! Par Potlitz (zirgu audzētavā), Kr. Fläfow dzīvojušo latviešu likteni pēc 45. 15. 1., lūdz z. Bruno Pilsums: DP Camp, Meerbeck, Kr. Stadthagen (21). 3872

Gsp. izp. **Egonu Roni,** dz. 27. g. dec. Valmierā, m. brālis **Bruno Ronis:** DP Camp, Spakenberg III, Geesthacht/Elbe (24). 3874

Rīgas pils. 1. (angļu) ģimn. audz. **Laimonu Grosbergu,** dz. 25. 6. 11., 45. 16. 1. bija Tuškovā 33. p. 3. btl. 9. r., m. māte **Maija Grosberga:** Frauenrichterstr. 22, Weiden, Bayern (13a). 3754

Kaŗavīri! Par 15. div. 33. p. 1. btl. 1. r. kar. **Pēteri Lejiņu** no Krustpils, dz. 23. 1. 2., lūdz z. māsa **L. Benaparte:** DP Camp 10, Giften, Kr. Hildesheim (20). 3855

Dēlu **Helmutu Alksni,** dz. 26. 19. 1. Lielplatones p., m. māte **Emīlija Alksne:** DP Camp, Kurhaus, Traunstein, Bay. (13b). 3744

Gsp. izp. **Arturu Broku,** dz. 27. 17. 4., bija 21. gūst. nometnē Laonā, Francijā, m. brālis **Osvalds Broks:** UNRRA Team 532, Obernburg/M., Bay. (13a). 3825

Kaŗavīri! Par **Osvaldu Janeli,** dz. 23. 6. 12., 43. g. bija Dņepropetrovskā, Ukrainā, FP 45642-b, lūdz z. **Marija Sīle:** Reibesdorf 2, Post Kammer-Attersee, Oesterreich. 3824

Kaŗavīrus **Rolandu Leinasari,** dz. 19. 15. 6. Rīgā, **Osvaldu** un gsp. izp. **Bruno Kaļiņikovus,** abi no Rīgas-Sarkandaugavas, **Katrīnu** un **Līliju Ansones** no Rīgas, Brīvības i., Vācijā bija Weitengasse, Brüx, Sudetenland, m. **Sofija Lasmane:** Hauptstr. 234, Heidelberg (17a). 3756

Par kar. **Verneru Rogu,** dz. 13. 10. 3., lūdz z. māte **O. Roga:** „Wittelsbacher Hof," Weissenburg, Bay. (13a). 2726

Ludvīgu Bandreviču no Lietuvas (Joniškis, Gataučiu dv.), 45. 15. 1. bija Poznaņā (Posen), Glogauerstr. 175, m. **Normunds Bandrevičs:** Roonstr. 17, Fellbach bei Stuttgart (14a). 3907

Gsp. izp. **Kārli Neilandu** m. **Elza Neilande:** Latvian Camp, Ohmstede, Oldenburg i. O. (23). 3007

Zvejnieku **Jēkabu** Voldemāru **Bergmani** no Bulduriem, Tīklu 15, m. **vecāki:** DP Camp, Wolterdingen bei Soltau (20). 3711

Par **Annu Irbi,** dz. 1900. g. Pampaļu p., bija Rostokā, lūdz z. dēls **Gunarts Irbe:** Camp „Cerība," Holzen, Kr. Holzminden (20). 3728

Frizieri **Kārli Alksni,** dz. 00. 22. 11., no Rīgas m. sieva **Kristīne Alksne:** Latvian DP Camp, Waldstr. 292, Offenbach/Main (16). 3244

Radus un paziņas m. **Vilhelmīne Ausekle** dz. Leitāna no Babītes p.: Latvian Camp, Wehnen, Oldenburg i. O. (23). 3838

Dēlu gsp. izp. **Aleksandru Stīpnieku,** dz. 29. 9. 11. Rīgā; m. **Augusts Stīpnieks:** Central DP Camp, Würzburg, Bay. (13a). 3827

Radus, draugus un darba kollēgas no Rīgas m. **Espers Scholls-Engberts:** Kemptnerstr. 10, Immenstadt, Bay. (13b). 3834

Par Leonu Radvili Gudrupu no Blīdenes lūdz z. Emīlija Gudrupa: DP Camp 3, Spakenberg, Geesthacht/Elbe (24). 3875

Radus un draugus m. **Antons Oboruns** no Līksnas, **Vladislavs Bernājevs** un **Jāzeps Laizāns** no Ružiņas Stikāniem; brāli **Laimoni,** bija gsp. izp. Ķegumā, m. **Andrejs Bukults** no Baldones: Latvian Camp, Alt-Garge über Dahlenburg (20). 3905

Radus un draugus m. **Kazimirs Spruzāns** un **Melanija St. Kamalda:** UNRRA Camp 12, Glasenbach bei Salzburg, Oesterreich. 3883

Banku darbinieci **Valiju Ārentu** no Rīgas, dz. 93. 2. 1., m. māsa **Līlija Veisinkopa:** Auf der Schanz 5, Ingolstadt, Bayern (13b). 3908

„Latviešu Vēstneša" 1 mēneša abonements ar piesūtīšanu maksā 5 markas, 2 mēnešu — 8 markas. Abonementu pieņem no jebkuŗa numura. Atsevišķa numura cena 50 fen. Tuvinieku meklēšanas sludinājumi par katru pilnu vai saīsinātu vārdu 30 fen., pustreknā salikumā 45 fen., tekstā 90 fen. Pārējie sludinājumi 100 proc. dārgāk. „Latviešu Vēstneša" pārstāve angļu okupācijas joslā — Lidija Dravniece: Latvian Camp, „Frische Quelle," Hiddesen bei Detmold, Lippe (21a); Austrijā — Rūdolfs Kalniņš: DP Camp, Glasenbach bei Salzburg, Oesterreich. Maksājumiem Austrijā piemērojamas tās pašas likmes šiliņos. Par laikraksta savlaicīgu nesaņemšanu vai abonementa pārtraukšanu tehnisku vai neparedzētu iemeslu dēļ izdevējs atbildību neuzņemas.

Printed by Manz, Dillingen. — 13.000